

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.
Egyes szám ára	8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Szobotka Gusztáv ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NEZVE

a lap hátulso (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstár bélyegilleték külön 30 kr. A szerkesztőségen kívül elfogad előfizetéseket és hirdetéseket a helybeli könyvnyomda is

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmentetlen levelek csak ismert kezeztől fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

Iskolai államsegély.

Cikkünk címét leírni perc műve volt, de e cím alatt cikket írni, a nélkül, hogy el ne keseredjünk, alig lehet. Pedig nekünk, kik nem vagyunk politikai lap, nem szabad elmondani azt, mi kéblünket egy s más alkalommal eltölti, nem lehet kifejezést adnunk fájdalomknak, habár az érzelmek árja magával ragad is.

Tudjuk mi — kik adófizetők vagyunk, hogy az államnak sok a kiadása, hiszen mi viseljük a terheket; tudjuk, hogy nem mindenki fizeti le pontosan adóját az esedékesség napján; de az így volt mindig. Az állam számadásba vette a multban az ily esélyeket, nem téveszti ezt szem elől a jelenben, és az eszély azt javalja, hogy a jövőben sem hagyja számadása keretén kívül: hogy a tényleges bevétel az előirányzott valószínű bevételnél lehet kevesebb, lassabban folyhat be, semmint arra szükség van, avagy leend — de mindez esélyekkel szemben az állam gondoskodni tartozik a jövőről, gondoskodni arról, hogy a költségeloirányzatban felvett kiadások fedtessenek esedékességük idején, akár folyt be minden előirányzott bevétel, akár maradt el annak jó része rendkívüli viszonyoknál fogva.

Lehetett már reá eset, hogy milliókra menő kiadás egyik évről a másikra vitetett át, illetve halasztatott el a rossz pénzviszonyok miatt, mi azt nem kutatjuk, — de ha az állam kiadások egy tétele fedezetet nyer, azon egy tétel kétségtelenül: a népevelé s re eszközözendő kiadások, illetve segélyek fedezése kellene hogy legyen!

Allami háztartásunk száz és száz milliókat igényel és nyel el, van-e az összes

kiadások között egy is, mely oly szegény népet hivatott élelemmel, ruházattal ellátni, mint a néptanítók fizetése; a kisedet gyermekek iskoláinak fűtésére, tisztogatására szükséges kiadás.

Amazok a nemzet valódi napszámosai, emezek a jövőendő nemzet!

És mégis megtörtént hajdan, megtörténik a jelenben, — adja a Mindenható, hogy a jövőben eset ne legyen reá! — hogy az iskolák számára megszavazott állami segély nem csak hogy előzetesen ki nem adatik a községnek, de az iskolai év elteltével, a másik iskolai év első negyedének végével sincs még kiutalványozva, kifizetve az előző iskolai év állami segélyösszegnek nagyobb fele!

Ehhez commentár nem kell, de célszerű ha a jövővel foglalkozunk. Községünk s annak lakossága még mindég sinyli bár az árvizek által okozott roppant közgazdasági károkat; bár évek során át, ép adóalapok teremtése okán catasteri munkákra tizezreket költött; bár az országszerte pusztító gazdasági válság következményei reánk is önsúlylyal nehezdednek; bár községünk mint erkölcsi testület eddigelé számba vehető vagyonnal nem birt s így más jövedelemmel nem rendelkezik mint az adózó polgárok által fizetett községi adóval; bár a törvény világosan meghatározta, hány százalékát a községi adónak tartozunk a községi iskolák fenntartására fordítani: községünk anyagi helyzetét messze tulszárnyaló áldozatokat hozott eddig a népnevelés oltárára!

Néhány év óta helyzetünk majdnem elviselhetlenné vált — az államsegély hiányán tanítóinkat hónapokon át nem fizet-

látunk. És járása oly lányos, oly bus, oly könnyed volt. Az egész ember olyan volt, mint egy sóhaj bái cipőkben. A nők nagyon szerették, de kétlem, hogy valahol erős szenvedélyt ébresztett volna. Nálam mindig mosolyt keltett megjelenése, kivált az ő francia beszéde miatt. Jóllehet Bellini több évig volt Franciaországban, oly rosszul beszélt franciául, hogy még talán Angolországban is jobban beszélnek. De nem is azt kellett volna mondanom, hogy rosszul beszélt, mert a „rossz“ szó még nagyon is jó az ő beszédjére nézve. Azt kell mondanom, beszéde irtóztató, vérfagyasztó, végromlással fenyegető volt. Ha az ember társaságban volt vele, s ő a szegény francia szöke, mint egy hóhér, kerékbe törte, s kolossális badarságait előpakolta, sokszor azt kellett hinni, hogy a világ egy roppanással megsemmisül... Halotti esend uralkodott ilyenkor az egész teremben, halálfélelem ült az arcokon, melyek vagy kréta- vagy cinóber-szinben játszottak, a nők nem tudták, elajuljanak-e, vagy megfussanak; a férfiak zavarodva néztek le nadrágaikra, hogy meggyőződjenek, vajjon csakugyan az van-e rajtuk; s a legborzasztóbb volt, ez a rémület egyszerre nevető-göröcsbe ment át, melyen alig-alig birtak erőt venni. Ha Bellinivel egy társaságban volt valaki, bizonyos aggodalom szállotta meg közelében, mely borzalmas ingerével egyszerre visszatartó és vonzó volt: Néha voltak csak viditók önkényes szójátékai; és tréfás badarságai

hetjük, iskoláink fűtetlenek, — gyermekeink a hidegben tanulni aligha fognak.

A világ sajnálatát annyiszor felkölti a bizonyára rosszul fizetett napdíjasok sorsa állapota; mi azok baja egy községi iskolai tanító tantalusi kinjához, küzdelméhez, gondjához, fáradságához!?

A napdíjas tudja, hogy hetenkint, havonként ennyi és ennyi a fizetése, kevés az igaz, de azt a keveset biztosan, pontosan kézhez veszi esedékesség napján; nem úgy az okleveles, gyakran nagy családú szegény tanító avagy tanítónő!

Napestig többnyire egészségtelen iskola helyiségekben tanítja mások gyermekeit, — nehéz feladat — s ha fáradtan családjához tér — nem ritkán éhezni látja azt! Vagy hitelbe vásárol — drágán — míg 3—4 havi fizetését egyszerre kézhez veheti, vagy váltó lázassá lesz, jó ha uzsorás kezébe nem kerül.

Az ily élet nem tanítónak — nem kised-nevelőnek való. — Tiszta elme, nyugodt kedély kell ahhoz, hogy önmagunk gyermekeinknek jó nevelést, oktatást adjunk, — hát még a mások gyermekeihez!

Az 1885-ik iskolai év állami segélyösszeg tavasszal kifizetetlen lévén, megsürgette azt a trachoma ügyben fent járt bizottság szeretett képviselőnk vezetése alatt tisztelegvén a közoktatásügyi miniszter uró Exellentijánál.

Misem természetesebb, minthogy azonnali elintézés helyezettett a kegyelmes ur által kilátásba, mi nyugodtan jöttünk haza — vártunk — vártunk soká, igen hosszú ideig.

Képviselőnk azóta beszámolt, azt hitte, hogy a mit a miniszter ígért, rég be is van

emlékeztettek földiének, a pallagóniai hercegnek várára, melyet Göthe olasz utazásában mint torz furcsaságot és szabálytalan összevisszaságot ír le. S ha ilyen, alkalmakkor Bellini valami egészen ártatlan és komoly dolgot vélt mondani, arca mondásával a legdörébb ellentétet fejezte ki. S a mi nekem arcában visszatetszett, ilyenkor egész metszőnek tűnt fel előttem. S a mi nekem visszatetszett, az éppen nem hiány volt arcában, melyet a nők tehát legkevésbé sem tartottak visszatetszőnek. Bellini arcát, mint egész megjelenését, a természeti üdeség, bizonyos hus-piros, vagy rózsa-piros szín jellemezte, mi kollemtelen benyomást tett rám, rám, ki sokkal inkább szerettem a halottit és a márványokat.

Jóval később, mint Bellinit megismertem, jóval később éreztem csak iránta vonzódást. Csak akkor, tudniillik, mikor tapasztaltam, hogy jelleme tökéletesen nemes és jó. Lelke teljesen tiszta és szennytelen maradt minden undorító érintéstől. Meg volt benne az ártatlan jószívűség, az a gyermeki, melyet a zseniális embereknél mindig föltalálunk, bárha nem mindenki iránt mutatják is azt.

Igen emlékszem — folytatá Miksa, mialatt leült a székre, melyhez eddig állva támaszkodott — emlékszem egy pillanatra, melyben Bellini oly kedvesnek látszott nekem, hogy örömmel nyugtattam rajta szemeimet és föltettem magamban, hogy közelebről fogom őt tanulmá-

TÁRCZA.

FLÓRENCI ÉJ.

(Folytatás.)

— Ön tehát személyesen ismerte Bellinit? Csinos volt? Kérdé Mari.

— Nem volt csunya. Látja, mi férfiak sem tudunk igenlőleg válaszolni, ha közülünk kérdeznek valakiről ilyesmit. Magas, nyulánk testalkata volt, mely mindig vigyázva, mondhatni kokettül mozdult; szabályos, hosszas, halványpiros arc; világos szöke, majd arany színű haj, vékony fonatokban fésülve; igen magas, nemes homlok; egyenes orr; sápadt, kék szemek; szép metszésű száj; gömbölyű áll. Vonásaiban volt valami határozatlan, mintha nélkülözték volna a kifejezést, s ebben a határozatlanságban édes-bus fájdalom borongott. A fájdalom ezen kifejezése pótolta Bellini tekintetében a hiányzó szellemet; de ez mélységnélküli fájdalom volt; költőiség nélkül csillogott az szemében, s szenvedély nélkül lebegett a férfi ajkain. Ugy látszott, hogy ezen gyenge, felületes fájdalom egész öltözetén észrevehetővé akarta tenni a fiatal maestró. Oly bánatos rajongással volt haja fésülve, ruhája oly epedőleg állott gyenge tagjain, spanyol nádját oly idylli módon hordta, hogy mindig arra a fiatal juhászra kellett emlékezni, kit a mi juhászjátékainkban pántlikás bottal, világos kabátban és nadrágban felcifrázva

váltva — de biz kellemetlenül lett meglepve, midőn az iskolaszék elnöke ^{69/886} szám alatti határozattal e hó 4-én megkereste: legyen kegyes a még mult iskolai évre járó 960 frtot sürgősen kitutalványoztatni. A megkeresés vétele után azonnal válszolt örgróf ur ő méltósága, többek között ezeket írja: „A mennyiben pedig nézetem szerint ezen összeg kiutalványozását a község törvény alapon jogosan követelheti, nem kétkedem, hogy lépéseimet siker fogja koronázni, annál inkább, mert Trefort ő Exellentíája a kiutalványozást egy izben már megígérte.

Különben megjegyzem, hogy sajnos dolognak tartom azt, mikor az ily czélokra jogos követelések miatt kétszer, háromszor kell kéreleg fellépni. Hazafiui üdvözlettel maradtam.“ stb.

Ne kétkedjünk tehát mi sem, reméljük, hogy a várva várt, rég lejárt segélyt ép ugy kiutalványoztatja, mint a hogy kétség-telen nem fogja feledni azt, hogy itt az új iskolai év első negyedének vége. A tisztelt képviselő bizonyára elküldeti az újabb segélyt is, és akkor jó karácsonya lesz tanítói karunknak, meleg, fűtött tanterme kis gyermekeinknek. — Ha nem érkezik a segély?!

Bezárjuk-e iskoláinkat?!

Ellenünk indítandó perre kényszerít-sük-e a tanítóttestületet?!

A fegyelem.

Nem esnék tulzásba, ha azt mondanók, hogy a fegyelem a legfőbb alkatrészét képezi a társadalom, állam, s családnak.

Az élet nagy mestere: a történelem tényekkel igazolja be, hogy a társadalom, állam s család csak is úgy jut el hivatásának magaslatára, ha a józan fegyelem szabványai vezérlik cselekvésében, a hányszor pedig számüzi kebeléből a bölcs fegyelmet, mindannyiszor azon ember sorsára jut, ki saját életerét metszi fel, elvérzik.

Az egyszer felbomlott, elpusztult fegyelem pedig számtalanszor csak nemzedékek kihaltával jut ismét előbbeni dicsőséges polcára.

Fegyelem nélkül nincs társadalom, nincs állam, nincs család, vagy ha van? az olyan, melyben mindenki főteknélynek állítja fel „egnyozni. Egy este volt ez, melyen egy magas rangu hölgy házánál, kinek Párisban legkisebb lábai voltak együtt vacsoráltunk; igen jó kedvünk kerekedett és a zongorán a legédesebb dallamok hangzottak... Még most is előttem van a jó Bellini, a mint végtére kifogyva a sok bolond Bellinismusból, melyeket eldarált, egy székre leült... A szék igen alacsony volt, úgy hogy Bellini mintegy a lábaihoz ült egy szép hölgynek, ki vele szemben a kereveten pihent, s édes kárörömmel tekintett le Bellinire, ki ezalatt azon izzadozott, hogy a hölgyet francia beszédjével mulattassa, s kénytelen volt mindig a mit mondott, sziciliai tájnyelven is megmagyarázni, hogy megmutassa, hogy az nem balgaság hanem ellenkezőleg, a legfinomabb csevegés. Azt hiszem, a szép hölgy legkevésbé sem figyelt Bellini beszédmódjára; kivette kezéből a spanyol nádat, melyet gyenge szónoklatainál néha segítségül használt, elkezdte vele a fiatal maestró halántékain a szép fűrtöket összekuszálni. Ehhez a pajkossághoz jól illett az a mosoly, mely a hölgy tekintetének oly kifejezést kölcsönözött milyent én még ember-arcon [sohasem láttam. Sohasem megy ki ez az emlék fejemből! Olyan volt ez a tekintet, hogy jobban illett a költészet álom-birodalmába, mint az igazi valóságba; a kórrajz Da Vincire emlékeztetett; az a nemes ovalis arc gyermetes gödörkéivel és hegyes állával a lombardi iskolára. Inkább gyenge római szín, kissé homályosult gyöngy-fény, nemes

ját,“ melyben mindenki parancsol, de senki sem engedelmeskedik, vagyis a hol a fegyelem megszűnik, ott az ököljog kezdődik, ennek uralma alatt pedig a család, a társadalom mi más, mint esztelen agyrém.

Róma emáncipálta magát a sabinok erkölcs-tanai s fegyelmi szabályai alól, s a mint ezek hontalanná lettek, Róma földjén rögtön ünnepléses bevonulásukat tartották Epikus tanai: a fegyelmeztlenség s élvágyok, s hogy azután e tanok csakhamar lelőkték Rómát a nemtelen alásülyedés nadyrjára, a történelem elég fenhanganon hirdeti.

Napjainkban szinte sok ellensége van a józan fegyelemnek, s miért? mert a fegyelem az emberek akaratát bizonyos szabályok s korlátok közé szorítja, s a botlás és kihágások ellen komolyan lép fel. Innét van, hogy oly sokan gyűlölik még magát a fegyelem fogalmát is.

Alig van fogalom továbbá, melylyel oly annyira visszaélne jelen korunk, mint a szabadság fogalmával. — Épen a szabadság ferde felfogásából származik azon visszaélés is, hogy az emberiség ma semmiféle megszorítást tűrni, semminemű igát viselni nem akar, mert azt gondolja, hogy ha fegyelem alatt él, emberi méltóságából veszít, s megszűnik szabadsága. Pedig a szabadságos fegyelem ikertestvérek, a fegyelem kormányosza a szabadságot, őrzi ezt, hogy szabadossággá ne fajuljon, tehát a ki ellensége a józan fegyelemnek, ellensége a helyes irányu szabadságnak is.

A hol nincs fegyelem, ott meg nem védhető kellőleg az emberi becsület a megtámadók ellen; ott a törvény gyümölcstelen holt betű, ott a törvény örei élettelen bábu ott a fenhájzó büszkeséggel garázdálkodik a dölyf, az erkölcs s éreny letiporva hevernek.

De elválaszthatlan két fogalom a fegyelem és tekintély is.

Secondo Franco a „Népszerű feleletek“ című munkájában így határozza meg a tekintélyt: „A tekintély jog, saját igazságos akaratunkat másra szabhatni; jog mást helytelen cselekvésében meggátolni. Azt tapasztaljuk, hogy a mai társadalom minden rétegében megcsökken a tekintély igazságos hatalma. A tekintélynek fenntebb adott definitiójára nem sokat ad a mai kor embere, a tekintély igazságos akaratának csak legfeljebb kényszer helyzetében hódol meg, nem pedig nemes ambícióból; a helytelen cselekvéstől ismét csak a kényszer helyzet

halványság, morbidezza. Röviden, olyan arc volt ez, milyent csak régi olasz arcképen lehet látni mely valamely nemes olasznot ábrázol, kibe a tizenhatodik század olasz művészei szerelmesek voltak, mikor mester-műveiket teremtették, kire a költők gondoltak, mikor énekekkel magokat halhatatlanították, s kiért a német és francica lovagok epedtek, mikor kardjaikkal magukat felövezték, s hősi vágygyal átkeltek az Alpon... Igen, igen, olyan tekintet volt ez, melyen a legédesebb kárörömmel s legnemesebb dévajságnak mosolya játszott, mialatt ő, a szép hölgy a spanyol nád, hegyével a jó Bellini szöke fürteit összekuszálta. Ebben a pillanatban olyan látzott Bellini, mintha varázs-vessző érintette volna, mintegy rendkívül vonzó tüneményé változtatva és egyszerre rokon lett szívemmel. Arca ragyogott a hölgy mosolya visszfényében — bizonyára ez volt életének legédesebb pillanatai... Sohasem felejttem el... Két hét mulva olvastam a lapokban, hogy Olaszország egyik legdicsőbb fiát elvesztette!

Csodálatos! Egy időben terjedt el Paganini halálának híre is. Ennek halálában egy percig sem kételkedtem, mert az öreg, ősz Paganini mindig olyan színben volt, mint egy haldokló; de a fiatal piros, Bellini halálát nem birtam elhinni. És végre is — az előbbi halálának híre csak tévedés volt, mert Paganini erős és egészséges Geonában, és Bellini a sirban fekszik Párisban!

tartja vissza, nem pedig a tekintély, s ha kérdjük, honnan származik e szolgálalkúség; a felelet egyszerű t. i. a lazult fegyelemből, fegyelem nélkül pedig nincs tekintély. Avagy hova lett ott a tekintély és fegyelem, hol, — miként a napilapokból százszorosan meggyőződhattunk — az alantas hivatalnok párbaire hívja főnökét csak azért, mert hanyag eljárásáért megrója?

A fegyelem s tekintély hiányát észlelhettük ma a társadalom minden osztályánál, hisz értünk már olyat is, hogy a katonatiszt az ő fellebbvalóját szabdalta össze azon megróvás miatt, melyben felettesétől részesült; a deák professorával kész megverekedni, ha pedig ezt nem teheti öngyilkossá lesz; sőt annyira saturalta a fegyelmeztlenség századunkat, hogy még az iskolás kis gyermek sem tűr megróvást tanítója részéről, kész hazudni, bajt szinlelni, csak tanítója fejére zudithassa szüleit, előljáróságot; a családi élet sem különb, avagy nem eklatans bizonyosága-e ennek azon két elszomorító eset, mely épen községünkben a közel multban történt, két serdületlen gyermek, kik közül egyik, minthogy szolgálatadójának szemrehányásait elviselje; másik alig 10—11 éves iskolás gyermek, minthogy az anya által rászabott enyhe büntetést kiállja, inkább mindketen a Tisza hullámaiba vetették magukat. S ha mindennek okát kutatjuk, ismét csak oda lyukadunk ki, hogy nincs meg a kellő fegyelem, látja az iskolás gyermek is, hogy korlátoztatni ma senki sem akarja magát, igát senki sem akar viselni.

A humanizmus eszméje is valódi kórrá nőtte ki magát, s ha valami lazítja a fegyelmet, ugy a tulfeszített s az émelységig üzött humanizmus lazítja azt.

A ferdén felfogott humanizmuson alapszik a mai divatos gyermek nevelés; az ultrahumanizmus kisebbíti a gonosztevők büntetését; az igazságszolgáltatás szent csarnokaiban elnézi a rablók, gyilkosok pöffeszkedő s kihívó magaviseletét; az erénnyel szemben védi a gazok büneit; dédelgeti a börtönök lakóit, szóval se vége se hossza azon koreskinövéseknek, mik a ferdén felfogott s alkalmazott humanizmus talaján oly sűrűen burjánoznak fel, s így legkevésbé se csodálkozhatunk, ha e veszélyes körjelet: a fegyelem s tekintély hiányát megtaláljuk a gunyhótól kezdve a trónig.

Belátjuk, hogy az állam, társadalom s család jólléte, haladása, szabadsága csak a józan fegyelem talajában fejlődhetik terebélyes fává; belátjuk, hogy jelenkorunkban a fegyelem meglazult, s a szolgálalkúség uralja a kedélyeket, de mit tegyünk, hogy a fegyelmeztlenségnek már lobogó tüze fejünk fölött össze ne csapjon? Tegyük azt, mit az egyik ó-korbéli bölcsérfiú tett, ki midőn a nagytanácsban arról volt szó; hogy fegyelmezetlen, romlott s, erkölcstelen a társadalom, egy rothadt almát vágott fel mondván, ime habár rothadt is ez alma, de a magok még épek benne, mentsük meg e magokat a rothadástól, s ápolás mellett e magvakból még diszes almákat is nyerhetünk: így ha romlott is a társadalom, mint ez alma, de a kiscgeneráció: a gyermekek még épek, miként e rothadt almának magvai, törekedjünk azokat fegyelem s jó erkölcsben nevelni, hogy ha már rozsz is a jelen társadalom, legalább a jövő legyen jó és erkölcsös.

Kövessük az öreg bölcs tanácsát, szoktassák fegyelemhez gyermekeiket a családfők; de örködjének a fegyelem felett szünet nélkül azok is, kik az állam, a társadalom s nép vezetésére hivatvák, s első rendben ők maguk ápolgassák a fegyelem nemes virágát, mivel a szavak elhangzanak, a szép példák pedig vonzó, mert ha a nép vénei örök mindig zengik is az ifjusága fülébe a fegyelem ápolásátsziszteletét, ők maguk pedig irtóznak a józan fegyelem kedves igájától, akkor ugy járhatunk, mint a mesebeli öreg rákok, kik megunva az emberek

gunyolódásait a hátrafelé mászás miatt, megparancsolták ugyan a kis rákoknak, hogy ezután előre másszanak, de miután az öreg rákok a parancskiadása után is csak hátrafelé másztak, a kistrákok fel sem véve a szigorú parancsot, követték az öregek példáját, s másztak azok mintájára hátra felé. — A gyakorlati tanúság pedig e meséből az, hogy ha azt akarjuk, hogy a jövő remény is: az ifjuság a fegyelemhez szokjék, a mennyire lehet ha nehéz is, szoktasuk magunkat mi öregebbek a fegyelemhez s szavunkat példánkkal szentesítsük, akkor remélhetjük, hogy vissza áll a szép fegyelem a világban, mely nélkül nincs állam, nincs társadalom, nincs család.

Az új községi törvény.

(Folytatás.)

Egy személy csak egy meghatalmazást nyerhet. A meghatalmazás legalább egy órával a választás előtt a választási elnöknek bemutatandó, s az így be nem jelentett meghatalmazás alapján szavazni nem lehet. Ha valaki egy és ugyanazon választásra több meghatalmazást állított ki, annak valamennyi meghatalmazása érvénytelen.

E szakasz a régi törvény 30-ik szakaszától több tekintetben eltér, mert oly kiváltságot ad a legtöbb adófizetőnek, a milyennel az eddig nem bírt; nevezetesen azt, hogy ha a községben nem lakik is, a választásoknál meghatalmazott által szavazhat: s mert a meghatalmazások körül eddig ország-szerte tapasztalt visszaéléseket, a meghatalmazás körül követendő eljárás szabályozása által megszünteti.

39. §. A választók névjegyzékét, és pedig a hol választó kerületek vannak, választó kerületenként, a képviselő testületek által kiküldött választmány a községi képviselő-választást megelőző utolsó évnek második felében, legkésőbb szeptember hó végéig állítja össze a legközelebb lefolyt két évi adólajstromokból és másolatokból.

A betűrendben összeállított névjegyzék öt napon át a község házában közszemlére kitétetik s a következő öt napon beadatott észrevételek alapján a kiküldött választmány által kiigazítatik.

Azt, hogy a névjegyzék mely napokon szemlélhető meg, s meddig adhatók be az észrevételek: az előjáráság falragasz, vagy más szokás módon hirdeti ki.

Azok, kik a fentebb megjelölt határidő alatt észrevételeket adtak be, észrevételeiknek mikép történt elintézéséről azonnal értesítendő, és ha meg nem elégednének, az értesítés vételétől számított 10 nap alatt az igazoló választmányhoz, ennek határozata ellen pedig további 10 napon belül a közigazgatási bizottsághoz felelbezhetnek, mely utóbbinak határozata ellen felelbezhetnek nincs helye.

A felelbezzések mindegyikének végső fokozatban elintéztetése után, az előjáráság a névjegyzékre az év és nap megjelölésével annak végérvényességét kitüntető záradékot vezet és a választás kizárólag ezen névjegyzék alapján történik.

E nemű intézkedéseket tartalmazott a régi törvény 41. §-a, melytől eltérőleg a mostani, meghatározza egész szabatosan az időpontot is, a meddig a névjegyzéknek összeállítva kell lenni. A két utolsó bekezdés pedig egészen új intézkedéseket tartalmaz s célja az esetleges visszaélések megakadályozása.

Községi képviselővé választható kis- és nagy községben a 40. §. rendelkezéséhez képest minden 24 éves és nagykorú községi lakos, ki a 36. és 37. §§-ok értelmében választási joggal bír; tehát mindazok, a kiket a 36. §. választói joggal felruház s a kiktől a 37. §. a választói jogot meg nem vonja. Rendezett tanácsú városokra nézve a minősítés azt kívánja, hogy az

illető, országgyűlési képviselői választó joggal bírjon, továbbá írni és olvasni tudjon.

Ha nem is egészben, de az írni és olvasni tudás tekintetében, a kis- és nagy községre nézve is fel lehetett volna állítani azt a minősítést, a mi a rendezett tanácsú városokra nézve fel van állítva. Ez által a községi képviselő-testület tekintélye minden esetre jobban emelkedett volna s másrészt a nagy választó közönség is több bizalommal lehet oly képviselők ténykedése iránt, kik olvasni és írni tudnak, mint azokéhoz, a kik még ma sem emelkedtek fölül a középkorbeli „rovás“ mesterségén, s talán lábaik ujjait is elő kell venniök, hogy huszig számolni tudjanak.

E tekintetben az új törvény egy cseppel sincs magasabb színvonalon, mint a régi, mert ennek 42. §-a sem kötött ki kevesebb képzettséget, azaz épen semmi képzettséget sem kívánt épen úgy, mint az általunk imént tárgyalt 40. §.

41. §. A képviselő-testület választás alá eső tagjai három évenként hat évre választatnak. Három év elteltével a pótagok és a rendes tagok, a kik a szabályszerű hat évet már kitöltötték, minden harmadik év végével kilépnek.

Midőn az új községgé alakulás történik, vagy az újabb szervezkedés a község átalakulása miatt vált szükségessé, a legelső alkalommal megválasztottak közül az első három év leteltével minden választó-kerületre külön eszközendő, sorshuzást utján minden második tag kilép.

A sorshuzást a közgyűlésen az elnök eszközli. A kilépett képviselők újra választhatók.

Levelezés.

Szegvár, 1886. november hóban.

Mióta a megye székhelye Szentés, a szolgabíróság a helyezett Mindszentre, a nélkül is csendes falunk, kihaltak látszik.

És tényleg nincs is nálunk pezsgő élet. Mi oka annak? Ki tudná egy könnyen megadni a választ. De nem is Szegvár társadalmi életéről, kereskedelmi forgalmáról akartam én írni, hanem a legutóbbi napok élményeiről, kellemes változatoságáról. E hó 15-én töltöttem be a II-od jegyzői állás. A falu népe rendes foglalkozása után ment és csak a község háza tájékán volt a szokottnál élénkebb sürgős-forgás.

Az új törvény értelmében a képviselő-testület választotta a II-od jegyzőt; és a vidéki képviselők kevés kivétellel eljöttek e gyűlésre jogukat érvényesíteni. Három pályázó volt kik közül kettőt jelölt Vidovich Antal főszolgabíró.

Közfelkiáltással, egyhangulag Pity István lett II-od jegyzőül elválasztva. A jegyző urat küldöttség értesítette elválasztásáról, ő azonnal megjelent a község képviselő-testülete előtt, letette hivatalos esküjét, röviden mondott őszinte köszönetet a benne helyezett bizalomért, melyet kiérdemelni — ugymond — legfőbb kötelességének tartandja!

Lelekesen megéljeneztek az új hivatalnokot, a vonatkozó jegyzőkönyvek elkészítése után Virág Lajos ügyvédjelölt ur vendégszerető házában gyűltek össze a vidékiek, hol is estig tartó ebéd fölött éltették többek között a nap hőstét.

Azt hiszem, hogy nehéz állásában becsülettel, szorgalommal megállja helyét az új jegyző — úgy legyen!

Alig pihent az ember az előző nap fáradságai után, itt volt 16-ának reggele.

Mege-bizottsági tagok választása. Itt még nem vették el a választóktól a jogot, itt lehetett soknak szavazni.

Már nyolc órákor sok vidéki volt itt, a megérkezők keresték a pártbelieket — lassan, lassan szállingóztak a kocsik, jöttek sokan gyalog — de ki sem hitte a reggeli órákban, hogy közel 400 választó gyűlik össze e választásra.

Halus József volt a választási elnök, Wimmer Károly a helyettes elnök. Pontban 9 órákor megválasztattak a bizalmi férfiak és megkezdődött a szavazás.

Főlöszleges említenem, hogy a kormánypárton levő képviselő-választóknak volt megállapított jelölt névsoruk, de volt már jóval előbb a 48-asoknak is.

A 48-as párt hetek, mondhatom hónapok óta készült e választásra, ők kiknek nálunk, de Mindszenten is párt-körük van, könnyen szervezkedtek, kiadják a pártértekezleten a jelzőt, a fegyelem kitűnő és a tömeg úgy szólván vakon követi vezér-főfőit.

A kormánypárt megvallom őszintén, nagyon észszerűtlenül járt el eddig, nincs az egész kerületben egyetlen egylete, egyetlen köre és így azt hitték sokan, hogy a kormánypárt tulajdonképp nem is létezik már. — Csalódtam én, tévedtek az illetők!

A nyomtatott rózsaszínű cédulák tömegesen adtak be a választási bizottságnál és délben mintegy 50—60 szavazattal volt előnyben a kormánypárt a 48-asok fölött. Délben a 48-asok kezdtek mind sűrűbben jelentkezni s alig pár óra alatt a fehér cédulák száma haladta a rózsaszínűket

A kormánypárt délutáni 3 órákor, fél óra alatt ismét előnyt vivott ki, melyet meg is tartott; megválasztott 3 kormánypárti jelölt, 3 negyvennyolcas.

Hogy a kormánypárt minden jelöltjét nem vihette keresztül, azon transactionak tulajdonítható, hogy bár a derek-egyháziakkal paktáltak a déli órákban, — azok a 48-as párttal szavaztak részben, részben a választástól tartózkodtak. Így bukott el Salánki József, ki állítólag lemondott Derekegyháza javára, így nem szavazott sok Salánki-párti, ismét mások a transactio miatt más más neveket írtak a megállapodás ellenére a listába.

A mindszentiek a 48-as pártból bejöttek, a kormánypárt jórészen otthon maradt, Szegvárról a kormánypártiak leszavaztak, míg aligha a 48-asok közül nem maradt el sok, Csany, Tömörkény legnagyobb részt a kormánypárttal szavazott.

Csak akarni kellene és hatalmas kormánypárt volna szervezhető a jövő választásokhoz — természetes, hogy nem minden ember — ha nagy ur és hatalmas is, volna e kerületben megválasztható!

A választási aktus este 7 órákor ért véget, a vidéki választó bizottsági tagok azonban a korom sötét est miatt csak 10 órákor indulhattak el.

Helyi és vegyes hírek.

— **Megei bizottsági tagokul megválasztottak** a hó 16-án Szegváron megejtett választásnál 6 évre: Ivánkovits Imre 197, Mészáros Miklós 197, Tary Endre 197, Rác András 194, Pap Ákos 193 szavazattal. Beadatott 394 szavazatlap. A megválasztottakon kívül Muzsik János 192, Szilágyi Ferenc 190, Forgó Ferenc 189, Haasz Juda 154, Pessina Ede 110, Salánki József 86 szavazatot nyertek. Pótválasztás 3 évre: beadatott 381 szavazatlap. Ebből esett Vargha Károlyra 193, Pessina Ede 184 és így az első lett elválasztva. A fenti névsorból a kormánypárt jelöltjei Ivánkovits Imre, Pap Ákos, Muzsik János, Forgó Ferenc és Vargha Károly voltak — Salánki lemondott Pessina Ede javára, mindkettő elbukott; ha 4—5 kormánypárti egyén az ott levők között leszavaz, az egész liszta győz, a 48-asok elbuknak; szegvári levelünkben — itt is kormánypárt és 48-asokról van szó, mert bizony bármily furcsának tetszik a dolog — itt „pártok mérköztek“ és mondhatjuk a kormánypártt győzött; mert nem szervezkedett a múlt orsz. képviselő választás óta, nincs egyetlen gyűlhelye, nem érintkezik a választókkal, nem készült egyáltalán a választáshoz, mert talán nem is teszi pártkérdéssé a megei bizottsági tagok választását, hogy ha tudtára nem esik, hogy biz ebből a 48-asok pártkérdést kovácsoltak. Sokszor mondtuk — óhajtjuk most is, ne legyen politikai pártról szó: ha közügy forog kérdésben. Oly egyéneket kellett volna bizottsági tagokul választani, kik képzettségük, tudományuk által a kerületnek érdekeit képviselni, megvédeni, érvényre emelni képesek, hivatottak, bármily politikai párton állók!

— **A szentesi vasút-ügyben.** Szentes városa az engedély okmány kiállítására végett szükséges 20.000 frt kauciót az állampénztárba befizette. Már addig, addig, hogy Szentesnek csakugyan lesz vasútja.

— **Vasutügyek** című cikkünk folytatása helyszüke miatt mai számunkból kimaradt.

— **Tegnap tartatott** meg a kolera-járvány miatt elhalasztott bál a Stern kávéházban. Volt jókedv és ugyancsak hévvel járták a táncokat.

— **A helybeli könyvnyomdában** kapható mindenféle naptár az 1887. évre. Különösen felhívjuk az iparosok és gazdák figyelmét az iparosok évkönyvére és a falusi gazda című naptárra.

— **A 101-ik gyalogezred** parancsnoksága átíratott intézett szolgabíróságunkhoz, a melyben tudatja hogy az ezred részére „markotányos“ (kantinos) kerestetik. Az illetőtől megkívántatik, hogy kiszolgált katona és altiszt legyen. Az ez iránti folyamodványok nevezett ezred parancsnokságához Nagy-Váradra intézendők. Községünkben ugyan aligha akadt pályázó.

— **Mint egy átíratból értesülünk,** Horgos község vásárjogot nyert és az első országos

vásár már meg is tartatott és igen látogatott volt.

— **A dohány beváltás** a csanyi m. kir. dohánybeváltó hivatalnál f. évi december hó 18-án fog megtartatni és tart 1887. január hó 18-ig.

— **Lólopások.** Hevesi Vendel tanyáján az elmúlt héten a lótolvajok szerencsét próbáltak, azonban a gazda ébersége e tetteket megakadályozta. — Jurenák Sándor kárára e hó 15-én a pusztaszenttornyai-ötvösi majorból egy 6 éves pej csillagos homloku, keselylábú kanca ellopott. A nyomra vezető 10 frt jutalomban részesül.

— **A kormány és a magyar államvaspálya** társaság intéző körei a szentesi vaspályát Vásárhelyig szándékoznak kiépíttetni. — Mint hírlík H.-M.-Vásárhely már megkezdette ez ügyben a munkálkodást, nem hisszük, hogy bennünket és a szegváriakat mellőzzenek. Nem volna e célszerű nekünk és a régi vasutügyi bizottságnak is mozogni.

— **Halastó.** Hód-Mező-Vásárhely város tanácsához bizonyos Schulhof Béla ajánlatot nyújtott be, hogy halas tavat létesít a népkert melletti gödrökben. Évi bérül az első évben 20 frtot többi 5 évre évenként 50 frt ígér. A tanács az ajánlatot a közgyűlés elé terjesztette, mely azt folyó havi közgyűlésén jóváhagyta, illetve elfogadta. Lesz tehát Vásárhelynek friss hala bővében, a vizet az ártézi kut szolgáltatja. Nem lehet nálunk a község kurcáját halastóvá változtatni és a szillipen át évenként friss vízzel ellátni?

Távirda.

A lapunk mult számában jelzett értekezlet a távirda állomás létesítése ügyében e hó 14-én a község tanácstermében Vidovich Antal főszolgabíró elnökle alatt megtartatott.

Igen sokan jelentek meg, képviselve volt ott a takarékpénztár, uradalom, ügyvéd-, orvosi kar, ipar, kereskedelem, földmivelés, mondhatjuk a község minden rétege és annak színe java.

Elnök megnyitván az értekezletet elmondja, hogy elérkezettnek hiszi az időt arra, mikép az évek sora óta megoldás alatt álló távirda ügy elvégre is eldöntessék. Előadja, hogy a megye területén létesített távirda állomásokra vonatkozó feltételek, illetve a vállalt kötelezettségek tekintetében magát kellőleg informáltatta, sőt a vonatkozó okmányokat is beszerezte. Fölhívja az értekezletet nyilatkozzék, — mi a véleménye?

Többen szólaltak az érdekes tárgyhöz, mindannyian köszönettel fogadták az elnök eddigi működését, kimondatott, hogy aláírási iv bocsájtatik ki, hogy egyesek, és testületek, hozzájárulhassanak a távirda felállításának költségeihez. A hiányzó összeget a község képviselőtestületétől és az államtól kérendik.

Mint tudjuk, az állam nemcsak a távirda felállításának költségeit szeretné ha hogy a község és egyesek viselnék részben, — de biztosítékot is óhajt bizonyos jelentéktelen összeg erejéig eleve megállapítandó időn át, arra nézve, hogy a bruttó bevételek fedezik a kiadásokat.

Mi azt hisszük, hogy fedezni fogja a bruttó bevételt már első évben a biztosítatni kívánt összeget és így a község nem kockáztat semmit, de még áldozat árán is azon kell lennünk, hogy a rég óhajtott távirda állomás létesítsék, mely bennünket összeköt a világgal.

Irodalom.

A művelt magyar hölgyközönség számára ajánlatik: I. „Magyar Háziasszony“ háztartási gazdasági és szépirodalmi hetilap, a magyar gazdaszasszonyok orsz. együletének hivatalos közlönye. A Magyar hölgyek ezen szaklapja nagy elterjedésnek örvend a társadalom minden rétegében. Képviseli a nők összes érdekeit, hasznos tanácsokat ad és kellemes szórakozást nyújt akkor, midőn a nő elvégezte házi teendőit. Iránya olyan, hogy a család minden tagja, a serdülő leány, a fiatal menyecske, a szerető anya, a gondos háziasszony, és az öreg anyóka egyaránt élvezettel olvashatják. A csinos kiállítású lapnak előfizetési ára: Egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

Előfizetések a „Magyar Háziasszony“ kiadóhivatalához intézendők és a hó bármely napjától elfogadtatnak.

A „Magyar Háziasszony“ kiadóhivatala mutatvány számokat ingyen és bérmentesen küld mindazoknak, kik ez iránt hozzá — legcélszerűbben levelező lappal — fordulnak. E szaklapnak egy magyar háznál sem szabadna hiányozni, mivel utmutatása szerint több száz forintot lehet a háztartásban megtakarítani. A „Magyar Háziasszony“ kiadóhivatala Budapesten, nagy-korona-utca 20. sz.

I. „A Magyar gazdaszasszony lapja.“ Háztartási, gazdasági és szépirodalmi lap megjelenik minden hó 1-én és 15-én. E szaklapnak, mely napról-napra nagyobb elterjedés-

nek örvend, a melyet a jó gazdasszony, mint gondos utmutatót a gazdaság egy ágában sem nélkülözhet, egy házból sem volna szabad hiányoznia annyival inkább, mert nagy gonddal összeállított tartalmánál fogva, mint hasznos de egyuttalmulattató és szivnemesítő olvasmányt ajánljuk serdülő leányaink kezébe is. A lap rendkívüli olcsó árát százszorosán megtérítik az utmutatása nyomán a gazdaságban eszközölhető megtakarítások,

Előfizetési árak egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Mutatványokkal készséggel szolgál ingyen és bérmentve „a magyar gazdaszasszonyok lapja“ kiadóhivatala Budapest, nagykorona-utca 20.

III. A magyar háziasszonyok naptára. 1887-re a legértelmesebb naptár. Ára füzve 1 frt, kemény kötésben 1 frt 50 kr, diszkötésben 2 frt; ajánlott küldéssel 20 krral több. Megrendelések legcélszerűbben postautalvánnyal a „Magyar háziasszony“ kiadóhivatalához Budapesten, V. ker. nagy-korona-utca 20. sz., azonkívül kapható minden könyvkereskedésben.

„Olvasókör“ szépirodalmi regény folyóirat 5. és 6. füzete. „A gályarab menyasszonya“ című Brühl G. hírneves író történeti regényét hozza folytatólag. A füzetek minden hó 1-én és 15-én jelennek meg; — egy-egy füzet ára 25 kr. A folyóirat szerkesztője Fülöp György Budapesten (stáció utca 31.) kihez az előfizetési díjak is küldendők. Hat füzetre előfizethetni 1 frt 50 krral — 12 füzet ára 3 frt. Az előfizetők kitűnő regényeket majdnem fél áron vehetnek. A kik ez érdekesítő regényt olvassák tudják mily olcsó és élvezetes művet szereznek.

— Ráth Mór a lelkes kiadó Arany János hátrahagyott munkáit legközelebb adja ki 4 kötetben. Előfizetési ára a munkának 10 frt mely két részletben 5 frtjával is lefizethető. Arany János 3 különböző kor-beli arcképe, közte az, melyet Petőfi rajzolt, számos faksimile és egyéb lerajzolt relikvia az érdekes munka mellékletei lesznek. A mű mintegy 120 évre fog terjedni. Ajánljuk e remekművet olvasóink figyelmébe, Arany János eddig nem ismert munkái, a nagy költő neve — Ráth Mór kiadása minden egyéb díszetlet szükségtelessé tesznek.

— Méhner Vilmos budapesti könyvkiadó előfizetési fölívást bocsájtott ki gróf Dessewffy Aurel összes műveire. A gyűjteményt dr. Ferenczy József rendezti sajtó alá, évek óta foglalkozván a Dessewffy levéltár tanulmányozásával. A mű 32—35 nagy négyrétű ívből álló kötetet fog képezni — előfizetési ára füzve 3 frt, kötve 4 frt, külön kiadás velin papíron füzve 6 frt, főlőr diszkötésben 8 frt. Méhner Vilmos címe: Budapest papnövelde utca 8. sz.

Felelős szerkesztők:

HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV.

Kiadótulajdonos:

AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

KISBIRTOKOSOK ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE.

HIRDETMÉNY.

Van szerencsénk a t. c. földbirtokos közönségnek tudomására hozni, hogy dr. Szivesy László szegedi ügyvéd urat Szeged vidékére állandó intézeti képviselőnké kineveztük, minél fogva felhívjuk mindazokat, kik intézetünk köztudomású előnyös és olcsó törlesztési kölcsönait igénybe venni szándékoznak, hogy ebbeli kívánásukat hozzánk, nevezett képviselőnk útján, ki esetleg a szegedi telekkönyvi hatóság területén kívül eső ingatlanokra adandó kölcsönök iránti kérelmek ellátására is fel van általunk jogosítva, terjeszszék be.

Egyuttal figyelmeztetjük a t. c. földbirtokos közönséget az intézetünk által nyújtott kölcsön átváltoztatások (oonversiók) kiváló előnyösségére és megjegyezzük, hogy a tőlünk nyerendő kölcsönök tekintetében nevezett intézeti képviselőnk irodai óráiban díjmentes felvilágosításokkal szívesen szolgál.

Budapesten, 1886. augusztus havában.

A kisbirtokosok országos földhitelintézete.

Brünni kelméket

elegans őszi és téli öltözetekre.

3-10 méter kitévő szelvényekben mindegyik éppen egy férfi öltözetre elégősége. 4 frt 80 kros igen finom, 7 frt 75 kros legfinomabb, 10 frt 50 kros legeslegfinomabbat

valódi gyapjuszövetből

Palmerston és Boy téli kabátokra méterje frt 2.50 egész 5 frt. — Loden frt 2.25 egész 3 frt. Női posztók méterje frt 1.25 krtól 2.50 krig, megküld bárkinék is postautalvát mellett:

Feintuoh-Fabriks-Niederlage

SIEGEL-IMHOF

BRÜNN.

Nyilatkozat. A fentebbi cég szöveti szilárd és izlésteljes kivitel, valamint kiváltképpen tartósság által tűnnek ki. Ezek elismert megbízható szilárdsága és rendkívüli munkaképessége egyszerű mind az iránt is kezességet nyújt, miszerint csakis a legjobb áru a pontosan a választott minták szerint lesz szállítva. Kívánatra fentebbi raktár mintákkal ingyen és bérmentve szolgál.